

Fortsatt starkt stöd för rovdjuren

Den stora opinionsundersökningen om svenskarnas attityder till björnen, järven, lodjuret och vargen som gjordes 2004, har nu fått en uppföljning. Rovdjuren är fortfarande omtyckta av en överväldigande majoritet, samtidigt som vissa förändringar skett i både positiv och negativ riktning i delfrågor.

I april 2004 genomfördes en stor opinionsundersökning inom forskningsprogrammet FjällMistra avseende allmänhetens inställning till de stora rovdjuren. Undersökningen som omfattade hela 11 418 personer kunde redovisa attityderna ända ner på kommunnivå. I juni 2009 upprepadas frågorna från 2004 och 15 317 personer tillfrågades. Denna gång omfattade undersökningen utöver Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Gävleborgs och Dalarnas län även Stockholms län. Det senare var inte med i 2004 års undersökning. I likhet med förra undersökningen togs även ett stickprov för hela landet.

Årets undersökning ger ånyo kvitto på det starka stöd som rovdjuren har hos svenska folket och att de minoriteter som har en annan uppfattning är små, men inte obetydliga i rovdjurslänen.

Sett till landet som helhet ökar stödet för rovdjuren. Mest positiva är attityderna i Stockholms län. I rovdjurslänen minskar främst björnens och vargens popularitet.

Andel av Sveriges befolkning som tycker om/tycker mycket om att det finns:

	2009	2004
björn	75 %	71 %
varg	71 %	64 %
järv	74 %	64 %
lodge	78 %	73 %

En majoritet av befolkningen nationellt (84-89%) och på länsnivå (63-83%) accepterar de antalsmål som bestämts av riksdagen. Det har dock skett en attitydförskjutning sedan 2004. Förskjutningen innebär att färre vill öka antalsmålen, medan fler accepterar målen, men också att fler vill minska antalsmålen. Attitydförskjutningen är störst i Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland.

Andel av Sveriges befolkning som vill minska antalet rovdjur jämfört med riksdagens mål:

	2009	2004
björn	15 %	11 %
varg	16 %	15 %
järv	11 %	11 %
lodge	11 %	11 %

Lodjuret är mest omtyckt av de fyra stora rovdjuren i Sverige, visar Fjällmistras opinionsundersökning.

REFLEXIONER

Det är synd att inte Värmlands län är med varken i denna eller föregående undersökning. Värmland är det län där man haft varg längst. Väldigt mycket tyder på att inställningen till vargen har blivit mer "normaliserad" i Värmland efterhand som man upptäckt att vargen inte alls inneburit de fruktansvärda umbäranden som vissa resursstarka krafter, med egenintresse att hålla vargstammen nere, har basunerat ut. Denna min uppfattning styrks av att attityderna i två av de tre kommuner i Dalarna där man i den förra undersökningen visade en majoritet för att minska riksdagens mål och där man även haft varg längre än i de flesta övriga, nu har blivit mindre negativa. I Orsa är det nu en minoritet som vill minska målet. Man ska tänka på att 2004 hade man en familjegrupp av varg i Dalarna mot minst 8 (+ ett antal som delades med andra län) år 2009. Beträffande dagens opinion i Värmland vet vi om inte annat, att en majoritet av Värmlänningar vill ha vargen fridlyst, enligt den opinionsmätning som Sveriges Radio

Värmland gjorde under sommaren 2009 (refererad i Våra Rovdjur 3/2009).

Å andra sidan, om Västra Götaland eller Skåne, där vargen är relativt ny och man nyligen haft relativt omfattande vargangrepp på får, skulle ha varit med i undersökningen hade vi säkerligen fått se ganska negativa attityder. En undersökning som denna är färskvara. Jag ser fram mot att den upprepas om ytterligare fem år.

Jag frågar mig också hur det kan komma sig att så relativt många i rovdjurslänen trots allt är negativa till rovdjuren. Hur många har personliga negativa erfarenheter? Måste det inte hänga samman med den starkt negativa bild som sprids av de grupper som inte vill ha rovdjur? Skadorna måste, objektivt sett, anses som mycket små och har inte ökat i takt med rovdjurens ökning – långt därifrån – och rädslan för rovdjuren är sakligt sett obefogad.

BJÖRN LJUNGGREN

Rapporten Om svenskars inställning till rovdjur- och rovdjurspolitik kan hämtas på www.slu.se

Foto: Nils-Olof Johansson (hägn)